

NOWINY

Przedpłata miesięczna z do-
stawą do domu 1,50 zł.
Cena numeru 20 gr.

Redakcja i A&min. Tarn. Góry — Tel. 1034
Wychodzi w każdą środę i sobotę.

Reklamy:
0,20 zł za 1 łamowy wiersz mm
Ogłoszenia według
--- umowy. ---

Każdy obywatel

powinien oszczędzać tylko

👉 w złotych 👈

i tylko w Komunalnych
Kasach Oszczędności.

(Miejskich i Powiatowych).

Czytajcie Nowiny

31. X.
1931 r.

Międzynarodowy „Dzień Oszczędności”

31. X.
1931 r.

Niżej wymienione Instytucje Finansowe, apelują do Społeczeństwa powiatu tarnogórskiego, aby przez wpłatę, chociażby najdrobniejszych kwot jako wkład oszczędnościowy, przyczyniło się do powiększenia majątku narodowego. — W dniu tym należy uprzytomnić sobie, że „Oszczędzając w walucie złotowej, opartej na silnych podstawach:

- 1) Zabezpieczamy najlepiej siebie i własną rodzinę,
- 2) Umożliwiamy udzielanie dogodnego i taniego kredytu, i zwalczamy lichwę pieniężną,
- 3) Umożliwiamy instytucjom finansowym udzielanie taniego kredytu budowlanego i tem samem zwalczamy klęskę bezrobocia,
- 4) Stwarzamy własne kapitały i w ten sposób uniezależniamy się od zagranicy.

Oszczędności należy jednakże lokować tylko w instytucjach które dają gwarancję terminowego zwrotu i należytego oprocentowania. Takimi są instytucje niżej podpisane, ponieważ zwrot wkładów jest zagwarantowany majątkiem nieruchomości gmin i wpływami podatkowymi, wzgl. majątkiem członków (przy Banku Ludowym).

Nie przetrzymujcie więc bezcelowo gotówki w skrytkach domowych, lecz zanieście ją do Kas!

Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu

Centrala: Gmach Starostwa

Oddziały kasy:

Oddział miejski, ul. Krakowska 12

Oddział w Radzionkowie (Urząd Gminny).

Miejska Kasa Oszczędności

Rynek (gmach ratuszowy).

Bank Ludowy Sp. z o. o.

Rynek nr. 15 — piętro.

Na Dzień Oszczędności

Tegoroczny „Dzień Oszczędności” przypada w okresie szczególnie ciężkiego kryzysu gospodarczego i finansowego. Ostatnio przeżyliśmy niepokoję walutowe, jak spadek funta szt. i walut z nim związanych, nastąpiła zwyżka złota i mówi się o wahanu dolara. W czasach tak krytycznych opanować zdołaliśmy naszą sytuację finansową, mimo że w państwach o wysokiej kulturze gospodarczej i wielkich zasobach kapitałowych obserwowaliśmy paniczne zdenerwowanie i załamanie walut krajów tak bogatych jak Niemcy Anglja i inne. Nasze instytucje bankowe w chwilach zwiększonego w miesiącach letnich odpływu kapitałów sprostały wszystkim zadaniom, wypłacając wszelkie żądane kwoty, wykazując wielką sprawność i zdrowe zasady działalności.

Przewyciężenie tej krytycznej sytuacji w Polsce o własnych siłach wywołało dla nas podziw i uznanie zagra-

nicy — czego najlepszym wyrazem są słowa francuskiego Ministra Skarbu p. Flandina: „Nie było chwili w ciągu tegorocznych krytycznych miesięcy, w której mielibyśmy jakiegokolwiek obawy o polską walutę, tak, jak mieliśmy o inne. Polska może być dumna z osiągniętych wyników.

Świata jest potrzebny fakt zwycięstwa Polski w zakresie jej wewnętrznych spraw finansowych. Byłoby wielkim błędem gdyby się sądziło, że nie można tego osiągnąć. O ile złoty nasz i finansowe nasze tak chlubny złożyły egzamin swej solidności i swej sprężystości i zdrowej organizacji to cóż ma nas jeszcze odstręczać od oszczędzania i składania oszczędności w naszych bankach i kasach oszczędnościowych. Wiadomo, że w samej Szwajcarii ulokowali obywatele polscy około 600 milionów złotych oszczędności, zaś w innych krajach pozostają dalsze setki milionów złotych. Pieniądze te właśnie teraz wycofane

być winny z zagranicy. Przyczyniłyby się one u nas do rozwoju naszego przemysłu, rzemiosła, rolnictwa i handlu. Można by wszcząć inwestycje, budowę dróg, nowych linii kolejowych i osuszenia błot i nieużytków. Bezrobocie zmniejszyłoby się znacznie, wzrósłby ogólny dobrobyt i zadowolenie.

Nie dość że zagranicą lokowano dotąd zaoszczędzone i w kraju naszym zarobione pieniądze, ale jak obliczenia wykazują przeszło miliard zł. przetrzymują w banknotach złotych i dolarowych nasi obywatele w domu. Nietylko że w głupocie swej narażają się ci wszyscy co w domu chowają pieniądze na kradzież lub spalenie, ale tracą odsetki któreby ulokowane w Bankach naszych pomnożyły kapitał ciułacza. Dziwne jak wybujałe są te płonne obawy o swój pieniądz i jak bepodstawny jest ten kryzys zaufania, który ma swe uzasadnienie chyba w bezprzykładnym egoizmie skąpców.

Zastanawiając się nad sprawą wzrostu oszczędności, zapytać należy czy po redukcjach poborów może kto jeszcze oszczędzać? Trudno, zbędne wydatki ograniczyć trzeba do minimum aby móc odłożyć coś na czarną godzinę. Szczęśliwy ten, kto zarabiając 20 zł. wyda na potrzeby życiowe 18 a odłoży pozostałe 2,— zł. na książeczkę oszczędnościową do Banku. Pamiętać należy że dopóty jest praca i jaki taki dochód, to jeszcze żyć można, ale cóż będzie z tobą i twoją rodziną gdy pracę stracisz albo będziesz niezdolny do pracy? Oszczędność to cnota i znaczy żyć mądrze. Każdy człowiek czuje w sobie potrzebę szczęścia i dąży stale do polepszenia swego bytu. Do tego celu zaś prowadzi praca skrzętna i oszczędność na każdym kroku. „Tylko oszczędność i praca narody wzbogaca” a pogodną przyszłość mają,

„Ci co grosz na grosz składają.”

W. R.

Chcesz się usamodzielnic, kupić lub wybudować sobie własny dom oszczędzaj za-
wczasu i składaj pieniądze

w BANKU LUDOWYM

Spółdz.
z nieogr. odpow.

Tarnowskie Góry

Rynek nr. 15
na piętrze.

gdzie otrzymasz wysokie odsetki i punktualny zwrot oszczędności. — Gdy własne fundusze ci nie starczą uzyskasz pomoc w Banku w formie korzystnej pożyczki. Oszczędności gwarantowane są majątkiem członków, który wynosi miliony złotych.

Kobiety!

Cały świat cywilizowany obchodzi w dniu 31 października „Dzień Oszczędności“, poświęcony uświadamianiu najszerszych warstw ludności o korzyściach, jakie przynosi oszczędność jednostce, rodzinie i społeczeństwu.

W pracy tej Kobiety mają doniosły głos. Dlatego zwracamy się do Was, Polskie Kobiety, z gorącym apelem, abyście w zrozumieniu własnego dobra i dobra ogółu stały się pionierkami idei oszczędności.

Kobiety Niezależne, idące przez życie o własnych siłach. Wasz los jest w dużej mierze zawisły od Waszej przeczności. Oszczędzajcie najdrobniejsze nawet sumy. Składajcie je wytrwale, a ułatwią Wam one samodzielny byt lub założenie ogniska domowego, tworząc podwalinę spokojnej przyszłości.

Żony, Matki, Gospodynie — szafarki gospodarstwa domowego! Los Waszych mężów i dzieci zawisł od tego, jak Wy gospodarujecie ciężko zapracowanym groszem. Macie w swych rękach możność wprowadzenia w życie zasady rozumnej oszczędności, takiej, by po zaspokojeniu niezbędnych potrzeb, pozostała choć drobna kwota, odłożona na książeczkę. Uzbierajcie w ten sposób siebie i swych najdroższych przed niewiadomą czarną godziną.

Zaszczejcie oszczędność wśród dzieci i młodzieży. Mając nieustanny wpływ na kształtowanie się tych młodych dusz, łatwo możecie w nich wpoić cnotę oszczędzania, ucząc je słowem i przykładem. Do tego wspólnego wysiłku, do tej pracy wzywamy Was, Polskie Kobiety, wierząc głęboko, że apel nasz nie przebrzmi bez echa, wierząc, że każda z Was postanowi w „Dniu Oszczędności“ przyczynić się do ogólnego dobrobytu, oszczędzając i ucząc oszczędzać.

(—) Centralny Komitet „Dnia Oszczędności“.

Najłatwiej, najkorzystniej i najpewniej umieścisz swe oszczędności w złotych

w Miejskiej

Kasie Oszczędności w Tarnowskich Górach (Ratusz)

która przyjmuje wkłady oszczędnościowe już od 1.— złotego, płaci wysokie odsetki oraz zapewnia najściślejszą tajemnicę.

Za pewność wkładów ręczy Miasto całym swym majątkiem i dochodami.

Wkłady markowe Kasa tutęjsza przewartościowała w wysokości 25 procent.

Z propagandy Miesiąca Śląska.

Staraniem Z. O. K. Z. z współpracą miejscowego Komitetu, który specjalnie został wybrany z miejscowego obywatelstwa, ustalono w dniu 28 bm. program uroczystości Propagandy Miesiąca Śląska na powiat i miasto Tarnowskie Góry.

Jako wstęp do uroczystości zostanie przeprowadzona w dniu 8 listopada br. publiczna zbiórka uliczna w naszym mieście na cele kulturalno-oświatowe na Kresach zachodnich, jako też i niemiejskiej części Śląska Opolskiego, przy równoczesnym koncercie orkiestry wojskowej na rynku. Następnie Uroczystość Niepodległości przypadająca na 11 listopada postanowiono połączyć z Uroczystością Propagandy Śląska we wspólnie Akademii uroczystej, która odbędzie się w tymże dniu o godz. 7.30 wieczorem w sali Domu Ludowego w Tarnowskich Górach. Pochód jako zewnętrzną manifestację tejże uroczystości postanowiono urządzić w dniu przypadającej w tymże miesiącu 100-letniej Rocznicę Powstania Listopadowego, t. j. 29 listopada br.

Jak w ostatniej chwili zapewniono, JWP. Konsulowa Dr. Radowska przyjęła łaskawy współudział w Akademii przez odpiewanie kilku arji.

O stację benzynową na rynku. Wślad naszego artykułu w ostatnim numerze Nowin, prośba szoferów do Magistratu w sprawie urządzenia stacji tankowej, dowiadujemy się, że firma Galicja z Katowic ubiega się obecnie w tut. Magistracie o uruchomienie podobnej stacji. Mamy nadzieję, iż Magistrat projekt ten

Z posiedzenia Rady Miejskiej.

Znany naszym obywatelom, a w ostatnim numerze Nowin do wiadomości podany porządek obrad na czwartkowym posiedzeniu R. M. został nadzwyczaj szybko przedyskutowany. W sprawie regulaminu dla R. M. referował radny p. Dyr. Cieśliński, poczem na jego wniosek regulamin przedłożony w jego brzmieniu zatwierdzono jednogłośnie. Ad punkt 2, 3 i 4 referowali pp. radny Tyczka, Angress i Stawinoga. Wnioski co do sprzedaży parcel miejskich przy ul. Starotarnowieckiej przyjęto bez dyskusji. Parcele nr. 527, 528, 624 sprzedane zostaną po 2 zł. za 1m², zaś parcele nr. 521 i 522 po 4,50 zł. za 1 m². Co do parcel budowlanych przy ul. Sienkiewicza polecono komisji gospodarczej wspólnie z Magistratem przygotować i ustalić warunki nabycia tych gruntów.

Na wniosek radnego p. Łukoszczyka oraz szczegółowego wyjaśnienia przez p. radcę Jasiulka uchwalono zakupić jednego samoczynnego urządzenia spłukiwalnego dla kanalizacji.

Żywa debata wyłoniła się nad sprawozdaniem radnego p. Tyczki co do uszkodzenia kanalizacji przy ul. Kolejowej. Radny p. Jasiulek słusznie zaznaczył, iż sprawa ta jest nadzwyczaj ważną, nad którą nie można tak bez wszystkiego przechodzić do porządku dziennego. Jeżeli analiza wykazała, iż materiał zużyty na rury był odpowiedni, to prawdopodobnie winę szukać należy w wadliwym złożeniu rur do łoża względnie w samej konstrukcji kanalizacji. Zresztą sprawozdanie budowniczego miejskiego p. Warzechy najdobitniej potwierdza zarzuty, robione przez pp. radnych Jasiulka, Ochmana, Kowolika i Wepsa.

„Meine Herren wir werden noch viel erleben mit unserer Kanalisation“ wołał bardzo słusznie p. radny Weps, albowiem ten sam wypadek, który miał miejsce przy ul. Kolejowej wydarzył się również już przy ul. Byłomskiej. Nie mówimy tu o dalszych kłopotach kanalizacyjnych, które jeszcze powstaną przy połączeniu pojedynczych domów do głównych przewodów kanalizacyjnych, gdzie, jak słyszeliśmy, p. Findeisen w planach jego nie przewidywał żadnych połączeń domowych już zgóry. Dodatkowo trzeba to uczynić skutkiem

nie odrzuci, z którego przypuszczalnie również będzie mógł ciągnąć chociaż tylko małe zyski.

P. prokurator Dewiński adwokatem. W najbliższych dniach miesiąca listopada opuszcza p. prokurator Dewiński swoje dotychczasowe stanowisko i osiedla się w tut. miejscowości jako adwokat. Jego biuro mieścić się będzie przy ul. Krakowskiej w Hot. Polonia. Pogłoski, które w związku z osiedleniem się szóstego adwokata w tut. miejscowości krążyły, jakoby nasze miasto miało za dużo adwokatów, nie są zbyt uzasadnione. P. prokurator Dewiński jest specjalistą przede wszystkim w sprawach karnych. To też mamy nadzieję, że mandantów mu nie zabraknie. P. prokuratorowi Dewińskiemu życzymy w jego nowym zawodzie jak najlepszego powodzenia.

Insp. Kontr. Skarb. mieści się obecnie już w gmachu Urzędu Skarbowego przy ul. Lublinieckiej.

Wygrał dolarówkę

Nader szczęśliwym stał się urzędnik tut. Sąd. p. P. — wygrał bowiem 40.000 dol.

Z pewnością po otrzymaniu tej „amerykańskiej“ gotówki powiesi p. P. urzędnika na hak i solidarizując się obecnie z szerokimi masami nieszczęśliwej ludności, stanie się on również bezrobotnym jedynie z tą różnicą, iż będzie on należał do szczęśliwych bezrobotnych.

Zgłoszenie z Urzędu

Stanu Cywilnego.

(od 24. X. do 28. X. 1931 r.)

urodz. syn: mistrz krawiecki Władysław Ciosek, sztygar kopalniany Alfonsy, Bernardy Kopia,

śluby: sztygar kopalniany Edmund Jałowiecki — Zofja, Anna Kliszówna, spawacz Paweł, Karol Adam — Marja, Helena Burzińska, sierżant zawodowy

czego przy wbijaniu dziur w rurach głównych powstają częściowo znaczne szkody. P. Güntzel, wykonawca wypadku wypadł przy ul. Kolejowej i usiłuje odpowiedzialność zrzucić od siebie, zaznaczając p. i. jeżeli faktycznie zachodzi nieodpowiednie złożenie rur do łoża, to nie on, ale jego ludzie ponoszą winę!!

Dalej p. radny Güntzel twierdzi, że całe kierownictwo budowy kanalizacji leżało w rękach p. Findeisena, (który plany w kieszeni nosił). W takim wypadku pytam się, poco Magistrat dopiero powierza roboty wogóle budowniczym, o ile oni żadnej odpowiedzialności na siebie nie biorą a raczej winę zwałają na ich robotników. Frakcja polska i tym razem nadzwyczaj dobrze postąpiła, iż wbrew wnioskowi p. Tyczki na wniosek radnego p. Wyciska przyjęła relację tego fiaska kanalizacyjnego jedynie do wiadomości. Więc miejmy tą nadzieję, iż wypadki takie, jakie miały miejsce przy ul. Kolejowej już więcej się nie powtórzą.

Nagły wniosek który dodatkowo wpłynął ze strony radnego p. Wyciska w sprawie naprawy ul. Lublinieckiej kosztem około 26.000 złotych został jednogłośnie przyjęty. Przystąpiono do wolnych głosów. Interpelowali radni pp. Łukoszczyk w sprawie pewnego urzędnika Magistrackiego i radny Nowak w sprawie sprzedaży parcel budowlanych, radny dyr. Cieśliński w sprawie zatrudniania bezrobotnych. Co do pierwszej interpelacji chciał burmistrz sprawozdać na tajnym posiedzeniu. (Poco Panie Burmistrzu tajne posiedzenie? My się i tak dowiemy co Pan „mniej więcej“ będzie gadał) P. Czoderna był u nas i dokładnie sprawozdał, jeszcze więcej dowiedzieliśmy się. Mówił nam p. i. iż go Pan Burmistrz do siebie zawezwał i dużo mu nagadał o łapownictwie, oczywiście p. Czoderna otrzymał trochę „strachu“. Z naszej strony radzimy jednak zaskarżyć Redakcję Nowin, bo jeszcze więcej i ciekawszych rzeczy obywatele nasi wtedy dowiedzieć się będą mogli. P. Dziuba 3 dni po ukazaniu się krytycznego artykułu przekazał p. Czodernie pieniądze za drzwi. Dowód przekaz pocztowy z dnia 13. X. br.

— 0 —

11 pp. w stanie spoczynku Emil, Juliusz Baron — Gertruda Janecko, tokarz kolejowy Jan Cott — Katarzyna, Ema Drzyśga.

Zbiórka na rzecz bezrob.

Powiatowy Komitet do spraw Bezrobocia urządził w dzień 1 listopada w godzinach przedpołudniowych na terenie miasta zbiórkę publiczną po ulicach miasta na rzecz bezrobotnych.

Uprasza się o poparcie tej akcji przez złożenie chociażby najmniejszego datku. Wspieranie bezrobotnych jest nakazem chwili. Zbiórkę przeprowadzą panie za pomocą puszek.

Przewodniczący

(—) Korol
Starosta

Nowy gospodarz. Od dnia 1 listopada rb. obejmuje p. restaurator Cieczko, znany fachowiec, kierownictwo Kaw. „Silesia“. Nowemu gospodarzowi życzymy pomyślnego rozwoju jego przedsiębiorstwa.

Hojny dar. Restaurator p. Adamiec przy ul. Górniczej podarował dla miejscowych bezrobotnych 200 porcyj kielbasy razem 50 funtów, którą rozdano dnia 28 bm. przy obiedzie w kuchniach dla bezrobotnych, oczywiście uwzględniono w pierwszej linii bezrobotnych żonatych. W związku z powyższym zjawiała się w Redakcji Nowin delegacja bezrobotnych, która w imieniu wszystkich obdarowanych składała tą drogą ofiarodawcy najserdeczniejsze „Bóg zapłać“.

Towarzystwo Kół Młodych Polek urządziło zebranie w poniedziałek dnia 2 listopada br. o godz. 7-mej wieczorem w szkole powszechnej żeńskiej przy ul. Zamkowej. Obradowano będzie nad bardzo ważnymi sprawami, wobec czego zaleca się, aby wszystkie członkinie punktualnie na odnośne zebranie się stawiły.

Z Spółki Brackiej. W Katowicach odbyło się posiedzenie komisji arbitrażowej, na którym rozpatrywano sprawę wypowiedzenia przez Spółkę Bracką umowę o pracę pracowników umysłowych tejsze Spółki. Decyzji żadnej nie powzięto jednak Spółka Bracka zobowiązała się w krótkim czasie wszcząć rokowania z związkami zawodowymi pracowników umysłowych co do zawarcia nowej umowy.

Abonament za telefon podróże. Z dniem dzisiejszym wchodzi w życie podwyżka opłat za abonament telefonów, która obowiązywać będzie w ciągu pół roku. Podwyżka wynosić będzie po 1,50 zł. miesięcznie od wszystkich kategorii abonamentów.

Oznaczenie. Zarządzeniem P. Prezydenta R. P. z dnia 23 X 1931 r. został odznaczony Krzyżem Niepodległości p. Kom. Krogulski, p. Brożyna Marjan, oraz Szpakowski Władysław funk. straż granicznej z Komisariatu Tarn. Góry.

Przemysłnictwo. Dnia 19 X 1931 r. wywiad. straży gran. Komisariatu Tarn. Góry przytzymali na szosie Tarn. Góry-Nakło Swobodę Piotra, Gajowskich Konstantego i Józefa, Michalika Antoniego, Hetmańczyka Juliana, Ślęków Józefa i Antoniego wszyscy z Tompkowic z przemysłem 160 kg. rodzenek, 10 kg. pomarańcz w ogólnej wartości 16.000-zł.

Przytrzymanie. Dnia 22 X br. wyw. str. gran. Komis. Tarn. Góry przytzymali na Rynku Michalską Anastazję z przemysłem Maggi.

Komisarze L. O. P. P. Powiatowy Komitet L. O. P. P. w Tarnowskich Górach zamianował Dudę Edmunda nauczyciela w Radzionkowie, Mazurka Karola kier. szkoły w Orzechu, Matyska Franciszka kier. szkoły w Boruszowcu oraz Hejdę Jerzego kier. szkoły w Żyglinie, Komisarzami L. O. P. P.

1. List otwarty

Do JWP. Adwokata Ćwiklińskiego
w miejscu.

Dnia 23 kwietnia rb. przesłałem Panu akt zawierający skargę przeciw Eryk Gruschke, kupcowi z ul. Nakielskiej o zniewagę. Akt ten zatrzymał Pan prawdopodobnie w Jego prywatnym biurku aż do chwili upłynięcia terminu, mocą którego sprawa nabrała charakteru przedawnienia. Ponieważ na moje kilkakrotne pisma z prośbą o zawiadomienie mnie o stanie rzeczy Pan dotychczas nie reagował, wzywam Pana niniejszem, mi w ciągu dni 3-ch zdać relację:

1) Dlaczego Pan Panie Adwokat nie wniósł skargę przeciw powyżej wymienionemu w właściwym czasie do Sądu Grodzkiego.

2) W jaki sposób zechce Pan sprawę tą załatwić, abym mógł otrzymać satysfakcję, za wyrządzoną mi szkodę moralną.

Z poważaniem

(—) Gruska, redaktor.

Projekt nowelizacji ustawy o podatku wyrównawczym.

W tych dniach odbyło się pod przewodnictwem p. wiceministra skarbu W. Jastrzębskiego posiedzenie Państwowej Rady Spirytusowej, na którym poddano szczegółowej analizie opracowany przez ministerstwo skarbu projekt nowelizacji ustawy o monopolu spirytusowym. Ponadto Rada rozpatrywała plan finansowy i gospodarczy monopolu na okres 1932-33 i stwierdziła realność prelimitowanej w nim wpłaty do skarbu państwa.

Przy tej okazji Rada stwierdziła konsekwentne przeprowadzanie przez monopol polityki oszczędnościowej, zwłaszcza w odniesieniu do wydatków administracyjnych, zarówno osobowych jak i rzeczowych.

Wreszcie Rada potwierdziła uchwałę powziętą przed rokiem, a wzywającą ministerstwo skarbu do nieudzielania w obecnej sytuacji aż do odwołania zezwoleń na budowę nowych, względnie wzmocnienia ruchu nieczynnych gorzelni.

„Do mojej własnej kamienicy wprowadzić się nie mogę“.

Trochę to dziwnie brzmi a jednak jest faktem. Niedawno temu szczęście p. Paruzelowi, urzędn. kolejowemu, sprzyjało i zakupił sobie przy ul. Powstańców dwie kamienice, naturalnie marzył wtedy o tem, że kiedyś będzie

ogół zamieszkiwać w jego własnym domu. Natrafiła mu się obecnie sposobność, iż marzenia spełnić by się mogły. Otóż opróżnił mieszkanie w jednym z jego budynków p. sędziego Kociołek, mieszkanie, które poprzednio zajęte było przez p. inspektora Spółki Brackiej Bacika. A więc niema tu mowy o zastosowaniu ustawy o ochronie lokatorów, mocą którą w tym wypadku mieszkanie po urzędniku państwowym ponownie przez takiego zajęte być musi, na którą to p. burmistrz się powołuje i niechce zezwolić p. Paruzelowi wprowadzić się do jego własnego mieszkania. Panie Burmistrzu! Przecież p. Twardowski jak również i p. rabin posiadają dobre i wygodne mieszkania. U kupca Michatza od kilku miesięcy już stoi jedno mieszkanie próżne. Trzeba mieć chociaż tylko trochę zrozumienia a przedewszystkiem też dla właścicieli domów. Jest rzeczą zrozumiałą, iż dążeniem każdego właściciela domu jest, mieszkać pod jego własnym dachem, aby móc wykonać lepiej nadzór nad jego realnością. Więc Panie Burmistrzu, precz z tą krótkowzrocznością i dać klucze p. Paruzelowi do mieszkania w jego własnej kamienicy.

Wśród mogił.

Wiosna i lato minęły. Kwiateczki, które teraz jeszcze kwitną, ostatnim są pozdrowieniem, ostatnim objawem życia twórczej przyrody. Nastąpiła głucha jesień. Nad pustymi polami zimny wicher dmie, z furją potrząsa koronami drzew, resztą suchych liści zaścielając drogi, sady i lasy. Już dawno zamilkł śpiew ptasząt.

Dzień zaduszny! Przed okiem naszym wewnętrznym przesuwają się długi pochód zmarłych, których znaleźliśmy. Tęsknota za najbliższymi których śmierć nieubłagana nam zabrała, napęła żołądek serca i żal nas przejmując po stracie rodziców, żony, męża, rodzeństwa, krewnych oraz współczucie dla obcych, którzy oplakują śmierć swoich najmilszych.

Po nieszpórach dnia Wszystkich Świętych, w sam dzień zaduszny, skupieni, w nastroju poważnym zwiędzamy moją na cmentarzach i oderwani od spraw codziennych, oddajemy się myślom, które wśród mogił zaprzną duszę naszą. Nie zabieramy żadnej książki, cmentarz sam jest wielką księgą, niezmiernie bogatą w treść. Już same nazwiska i napisy, umieszczone na krzyżach i pomnikach mówią aż nadto wymownym językiem. Serca nasze porażają nas nasamprzód do grobu ojca lub matki. Napis przypomina nam dzień i rok ich śmierci. Rozważamy co oni powiedzieli nam w ostatniej jeszcze godzinie życia — może parę tylko słów wyrzekli ale takich, co głęboko w serca się wraziły. Przypominamy sobie postać rodziców, ich uśmiech miły, ostatnie ich wejście. Podobną naukę głoszą nam mogiły męża lub żony, brata, siostry lub przyjaciela. Prócz wzruszenia, prócz łzy składamy na grobach kwiaty. Nie zapominamy też o modlitwie, o jałmużnie. I dalej kroczymy zadumani wśród mogił, świeżych i starych, starannie utrzymanych i zapadłych; ci, co spoczywają w nich, pozdrawiają nas chórem: Czemu wy jesteście, tem i my byliśmy. Pomniki wspaniałe i skromne, niektóre mogiły proste zdobi krzyż drewniany, na innych nawet krzyża niema a w ostatnich to ubodzy mają swoją kwatere pośmiertną. Opuścili ten świat bez żalu, znaleźli bowiem w życiu wiele biedy, gorczy i utrapień. Pozatem z któregośkolwiek miejsca rzucimy okiem dokoła, zawsze uderza wzrok nasz wysoki krzyż postawiony w środku cmentarza, z rozpiętym na nim Chrystusem, godłem zwycięstwa nad śmiercią.

Zatrzymujemy się przy pomniku poległego powstańca i myśl nasza sięga dalej, widzimy w duchu groby owych setek powstańców, których skosiła śmierć w kwiecie młodości w pełni sił i zdrowia. Zabliźnione rany od nowa się otwierają i ból nas przejmując, że im dane nie było oglądać wolną ojczyznę. Byli oni chlubą naszą i nadzieją naszą, byli kwiatem narodu. Po kim ojczyzna miała więcej się spodziewać. Jeżeli nie po nich, tych powstańców o nerwach twardych jak stal, o sercu jak złoto szczerem. Uczynili więcej, niż

Łańcuch prasowy.

Hurtownik p. Loeprecht fy. Sedlaczek kontynuując na prośbę p. Rutkowskiego łańcuch, złożył w naszej Redakcji na rzecz Pow. Komitetu Niesienia Pom. Bezrobotnym kwotę 20.-zł. zaznaczając jednak, że następcę do dalszego kontynuowania łańcucha wyznaczyć nie może; to znaczy

J.W.P.Loeprechtprzerwał łańcuch prasowy.

Jest to drugi wypadek przerwania łańcucha, co jest pożałowania godnem (pierwszy p. Szymon Brauer). Widzimy z tego, którym to ludziom nie zależy zbyt wiele na ulżeniu niedoli naszych bezrobotnych. Niema słów do potępienia takiego postępowania. Ludziom, którym się w Polsce tak dobrze powodzi, jak p. Loeprechtowi (odbiorcami jego wyrobów są nieomal wyłącznie Polacy,) do tego dopuścić nie powinni.

Pomimo zerwania łańcucha przez p. Loeprechta Redakcja Nowin postarała się o innego kowala, który dla naszych bezrobotnych ma więcej zrozumienia. Zerwane ogniwo łańcucha zostało skute przez przewodniczącego Rady Miejskiej p. Bacika, który złożył w naszej Redakcji na rzecz Pow. Kom. Niesienia Pomocy Bezrobotnym 20.-zł. i prosi temsamem p. inż. Sadowskiego o kontynuowanie łańcucha prasowego.

ludzie żywi zdziałać mogą. Ich dzieło życiowe jest całością, czynem doskonałym. Rzetelnie wykonali zadanie swoje, śmierć nawet nie zdołała powstrzymać ich od spełnienia obowiązku wobec Polski. Dlatego my w świętej was zachowamy pamięci, koledzy i towarzysze broni, i nigdy o was nie zapomnimy, najmniej dzisiaj, w dzień zaduszny.

Cmentarz zatem jest miejscem rzewnego wspomnienia o drogich nam zmarłych, miejscem modlitwy za spokój ich duszy, nadzieją chwalebnego zmartwychwstania, miejscem budzącem w nas siły do utrzymania tego, co nam wykupili śmiercią swoją nasi bohaterzy. Cmentarz naprawdę jest księgą o treści głębokiej i niespożytej — żadna inna księga nie głosi tak wielkich i przejmujących prawd.

Wśród mogił z duszy naszej głośno i wyraźnie dobywa się przestroga: memento mori! Tam nauka, tam kazanie, tam prawda wśród mogił.

Z pow. Tarn. Gór.

Sucha Góra. Dnia 24 X br. placówka straży gr. w S. Górze przytr. Czerwikarza Stanisława, Michalika Adolfa, Michalika Jana, Wachy Piotra i Janotę Stanisława wszyscy z Tomkowic z przemytem rodzenek i bananów.

Rojca. Rozmontowany wiadukt z przystanku Szarlej-Piekary zostanie ustawiony na stacji Rojca, gdzie dotychczas podróżni zmuszeni byli przekraczać tory kolejowe, wskutek czego narażeni byli na niebezpieczeństwo.

SZARLEJ — W. PIEKARY

Budowa kościoła w Szarleju postępuje szybkim krokiem naprzód. Obecnie pracuje się na 2 zmiany. Do kasy budowy kościoła wpłynęły w przeszłym miesiącu z dobrowolnych składek oraz pożyczek 30.702,93-zł.

Przebudowa toru tramwajowego. W krótkim czasie przystępuje Śląsko-Dąbrowskie Towarzystwo eksploatacyjne do przebudowania linii tramwajowej Wielkie Piekary-Bytom z wąsko na normalno-torową kolejkę.

P. Henryk Górecki z Szarleja ul. Miekiewicza nr. 1 jest współpracownikiem Redakcji Nowin. Prosimy wszelkie zlecenia na ogłoszenia do Nowin oraz wiadomości z Szarleja, W. Piekary i okolicy a nadające się do opublikowania, skierować pod powyższą adresowaną adresem.

Przejęciowe zamknięcie szosy. Z powodu renowacji szosy na odcinku Wielkie Piekary-Świerklaniec zamyka się wspomnianą szosę na przeciąg 6 tyg. Ruch kołowy skierowany zostanie przez ten czas z Szarleja przez Rojce.

Zbiórka na rzecz bezrobotnych w



Persil w czasie jednorazowego krótkiego zagotowania wytwarza miliony drobniuteńkich pęcherzyków. Przenikają one tkaninę i usuwają wszelki brud. Nadzwyczajna siła czyszcząca pęcherzyków Persilowych czyni zbytecznym wszelki wysiłek ręczny.

Persil to Persil

Szarleju w miesiącu wrześniu br. przyniosła

49 bochenków chleba od miejscowych piekarzy,
128 kg. mięsa „ „ „
rzeźników,
130 „ kości na zupę „ „ „
29 kg. mięsa od pozamiejscowych rzeźników na targu w dniu 28 IX br.
24-zł. w bonach towarowych od kupca P. Pyrlika,
10 „ „ „ „ „ „
p. Pieckzi,
60 bonów po 1-zł. od ks. proboszcza Ledwonina.

Zemsta cygana. W numerze 77 naszej gazety umieszczony został artykuł p. t. „Zemsta cygana” w którym pomiędzy innymi piszemy, iż orkiestra p. Klimka do składu muzyki zapotrzebowała saksofonów, co nie było na miejscu przy odgrywaniu teatru. Autor niniejszego artykułu ustęp ten usprawiedliwia, albowiem był nymalnie informowany, gdyż saksofonów użyto podczas przerw a nie podczas przedstawienia.

Przemytnictwo. W ostatnim czasie przemytnictwo znacznie się daje odczuć na naszym pograniczu, gdyż nieomal co dzień dzienniki donoszą o przytrzymaniu osób przekraczających zieloną granicę. Na odcinku Stare Górecko, niem. straż graniczna spostrzegła kilku przemytników obciążonych towarami, za którymi wdrożyli pościg. Przemytnicy porzucili towar udając się w ucieczkę, schwytano jednak dwie osoby mianowicie Sośniaka Ludwika z Szarleja oraz niejakiego Kulika z W. Piekary których odstawiono do więzienia sądowego w Bytomiu; towar t. j. 21 gęsi władze celne zajęły.

Odp. redaktor na Szarlej i Wielkie Piekary Górecki Henryk w Szarleju.

„Szumka” najlepszy napój bezalkoholowy—

Abonenci. Żądajcie od kolporterów pokwitowań przy zapłacie prenumeraty za Nowiny. Kwity na miesiąc listopad noszą ową pieczęć Redakcji Nowin. (Słowo listopad jest wydrukowane.)

1906 — 30. 10. — 1931

Do dnia 15 listopada br. udzielam 10% rabatu jubileuszowego na wszelkie artykuły: papierowe, piśmienne i rysunkowe. - Przybory szkolne i biurowe, obrazy, wyroby skórzanego, instrumenty muzyczne (skrzypce, mandoliny, gramafony) książki, nuty i t. d. STAŁE CENY.

Księgarnia Alfred Adolph
Tarn. Góry, ul. Krakowska.

Czesław Winiewski
b. naczelnik Urzędu Skarbowego na emeryturze,
b. długoletni rewizor komunalny, sądownie zaprzysiężony znawca ksiąg handlowych

otworzył w Królewskiej Hucie, ulica Wolności 60 biuro dla spraw podatkowych i rewizyjno - buchalteryjnych.

Wyjątkowo tanie źródło zakupu! SPECJALNOŚĆ: pończochy, bielizna, trykoty, towary krótkie i manufakturyjne, firanki i chodniki po cenach bardzo niskich.

Dom. tow. A. L. Klimek,

Tarnowskie Góry, ul. Krakowska nr. 9.

Sprzedam nieukończoną wille

z 1 1/2 morgi wielkim ogrodem i 5 mórg pola przy willi, albo też z osobną to pole z parcelką na budowę przy ul. Gliwickiej w Tarn. Górach na bardzo korzystnych warunkach. Zgłoszenia do Redakcji.

Najtańsze i najlepsze

MEBLE

dostarcza jedynie Fa. Bracia Majowscy,
Tarn. Góry. — Rynek 13.

Poszukuje się mieszkania 3 lub 4-ro pokojowego z łazienką. Zgłoszenia do Redakcji.

ca. 4 morgi dobrej roli w pobliżu miasta od natychmiast do wydzierżawienia. Zapytać się w Redakcji Nowin.

Kupię zaraz domek możliwie ze składem i ogrodem w Tarn. Górach lub w Lublińcu. Oferty składać w Redakcji Nowin pod 22.

2 wózki dzieciune w bardzo dobrym stanie, okazjnie do sprzedania. Zgłoszenia do Nowin pod K. R.

Za długi mojej żony Berty z domu Nowak nie odpowiadam. Równocześnie ostrzegam wszystkich przed odbieraniem jakichkolwiek przedmiotów od niej do których ja lub moje dzieci pretensje stawiać mogą.

Michalski Edward
Tarnowskie Góry, ul. Nakielska 15.

Uspakajają nerwy dobre Towarzystwo i sympatyczny lokal.

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić Szanowną P. T. Publiczność, że z dniem 1-go listopada br. obejmujemy znaną i popularną **Kawiarnię „Silesia“** w Tarnowskich Górach przy ul. Kolejowej

Mając na względzie kryzys gospodarczy, oraz obecne ciężkie czasy — dołożymy wszelkich starań, aby zadowolić P. T. Szanownych Gości pod każdym względem a więc:

Ceny przystępne, wielki wybór trunków, specjalnie dobrze pielęgnowane piwa.

Codziennie KONCERT orkiestry jazzbandowej 11-go P. P.

Tańce — Sala bilardowa. Wprowadzamy nowość: Zimny i gorący Bufet. — W niedzielę i święta FIVE OF CLOCK.

O łaskawe poparcie i liczne odwiedziny upraszają

Cieczkowie.

PO PRACY CHWILA ROZRYWKI JEST KONIECZNIE POTRZEBNA!

Depresję ogólną usuniesz, spotęgujesz zadowolenie u siebie spędzając chwil kilka w „SILESJI“!

Futra! Futra!

Zawiadamiam Szanowną Publiczność z Tarnowskich Gór i okolicy, że wykonuję **wszelkie roboty kuśnierskie** wzorowo i starannie w mojej pracowni.

W bieżącym miesiącu wykonuję wszelkie reperacje i przeróbki po cenach o 40 proc. niższych. Przyjmuję również wszelkie skórki do wygarbowania.

O łaskawe poparcie prosi

S. Blum,
Tarnowskie Góry, Krakowska 25,
Wejście z ulicy Staropocztowej. —

Drogerja „pod Bocianem“
WŁADYSŁAW SZULGIT
Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 17
Telefon 72.

POLECA PO CENACH NISKICH:
Pokosty — farby — lakiery — pendzle!

Skuteczne środki trujące na myszy i szczury

Mortena tęp skutecznie szwaby, rusy i wszelkie robactwo. — „Mola“ niszczy mole i wszelkie owady pod gwarancją. — „Wywabi“ czyści wszelkie plamy.

Stale na składzie NA RATY!
wszelkiego rodzaju materiały do budowy Kanalizacji i Instalacji.

Narzędzia rzemieślnicze
MASZYNY DLA PRZEMYSŁU i ROLNICTWA.
SPRZĘTY KUCHENNE,
DŹWIGARY, ŻELAZA i BLACHY.
Wielki wybór. Ceny przystępne.

Tarnogórski Handel Żelaza
dawniej **A. BAUM**
Tarnowskie Góry, Zamkowa 4, Telefon 16 i 18.

Restauracja i Kawiarnia „Polonia“
TARNOWSKIE GÓRY, ul. Krakowska nr. 10
polecą dobrze pielegn. piwa tyskie, wina, wódki i likiery.
Ciepłe i zimne potrawy o każdej porze.
ŚNIADANIA, OBIADY i KOLACJE.

Dziennie koncert orkiestry 3 p. ul.
od godz. 19,30 do 1,30.
Przyjmuje zamówienia na bankiety, wieczorki itp.

CENY
ZNIZONE. **W. Szczupakowski.**

Na sezon jesienny

polecam najnowsze wzory w materiałach damskich na suknie i płaszcze jakoteż aksamity wszelkich gatunków i welurów.

W szczególności polecam mój bogato zaopatrzony magazyn konfekcji damskiej, który przynosi najnowsze modele i to po najtańszych cenach.

Nowo zaprowadziłem bieliznę trykotową dla pań, panów i dzieci.

Z powodu tego, że nie jestem w stanie dać wszelkie artykuły do okna wystawowego — upraszam o zwiedzenie mego magazynu bez obowiązku kupna.

Niskie ceny a jednak prima towar.

W. BOLIK, Tarn. Góry
ul. Krakowska 19.

DOM TOWAROWY
HERMANN MITSCHKOWSKI,
TARNOWSKIE GÓRY, NARÓŻNIK RYNKU

poleca po najtańszych cenach:
sukienki dziecięce, trykoty, towary wełniane rękawiczki, pończochy, bieliznę trykotową, artykuły męskie, kapelusze, czapki, parasolki, laski, firany, materiały wełniane, towary krótkie itd.

Największy magazyn wełny na pończochy i roboty ręczne.

NA SEZON JESIENNY

polecam
po znacznie niższych cenach mój bogato zaopatrzony skład materiałów na suknie, bluzki, oraz na ubrania męskie.
Flanele, aksamity i wyroby trykotowe jako też — — —

WSZELKIE ARTYKUŁY i KONFEKCJĘ DAMSKĄ i MĘSKĄ

Wielki wybór w firankach, obrusach, derkach, chodnikach i DYWANACH.

K. Kaczmarczyk, Tarn. Góry
Krakowska 5, parter i I. p. - telefon nr. 1155.

OGłoszenia przynoszą wielką korzyść!

Najtańszem i najdogodniejszym źródłem zakupu

SOLIDNYCH MEBLI

jest **Firma Bracia JOJKO**
w TARNOWSKICH GÓRACH, NOWY RYNEK NR. 7.

Składajcie swoje oszczędności

W ODDZIALE MIEJSKIM

Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu
w Tarnowskich Górach przy ul. Krakowskiej 12 (parter)

Kasa płaci najwyższe odsetki.	Oddział miejski załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości.
Za wkłady Oszczędnościowe gwarantuje powiat tarnogórski całym swoim majątkiem	Otwiera rachunki bieżące (Konto korrent).
nieruchomym i wpływami podatkowymi.	Inkaso weksli. — Zakup i sprzedaż walut zagranicznych i monet złotych.

Kino „NOWOŚCI“

Od piątku:
Epokowe arcydz. filmowe wytw. polskiej 100-tu procentowy film dźwiękowy p. t.

JANKO MUZYKANT

W rolach głównych: **MARJA MALICKA WITOLD CONTI.**

Pozatem arcywesoła wkładka filmowa.

Z powodu słabej frekwencji początek seansów od dnia 2. XI. w dni powszednie od godz. 6,15 i 8. W niedziele o 3-ciej.

Kino „APOLLO“

Od piątku:
Wielka sensacja **HARRY PEELEM**

BRYGADA ŚMIERCI.



Najbezpieczniejszą lokatą pieniędzy jest własny dom!

Do tego celu dopomożemy Wam
przez udzielenie długoterminowej taniej pożyczki

Żądajcie naszych bezpłatnych prospektów.

ŚLĄSKI ZWIĄZEK KREDYTOWY
TARNOWSKIE-GÓRY, RYNEK 10.
P. S.
Wpłacone przez naszych klientów pieniądze są w 100% zabezpieczone pierwszomiejscowymi hipotekami złoty w złocie.